Сільське господарство у вересні 2018р.

Починаючи з червня, розрахунки індексу сільськогосподарської продукції проводяться на основі даних виробництва продукції як рослинництва, так і тваринництва.

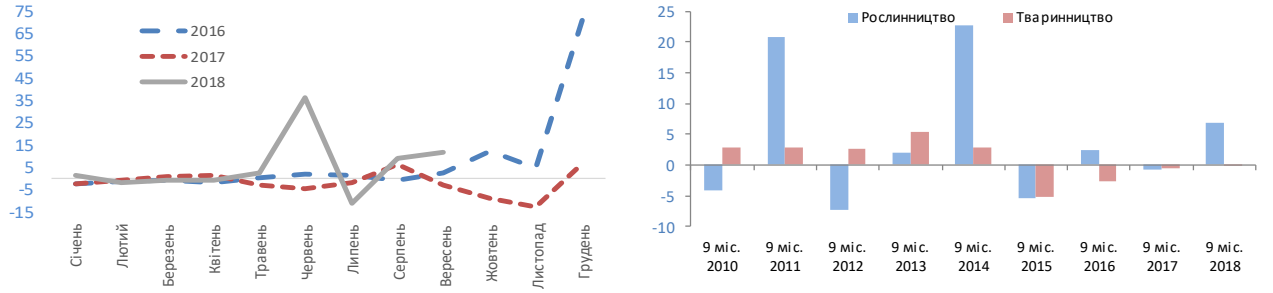
У вересні 2018р. *(р/р)* ***с/г*** *виробництво другий місяць поспіль залишається лідером зростання серед основних видів економічної діяльності (ВЕД) – «плюс»* ***11,4%*** *(«плюс» 9% у серпні 2018р. та «мінус» 3% у вересні 2017р.). Даний результат був сформований за рахунок збільшення врожаю пізніх с/г культур (в першу чергу, соняшнику та кукурудзи) на тлі сприятливих погодних умов у період їх вегетації та збору. Водночас, у тваринництві, позитивний вплив виробництва продукції птахівництва, який формувалося в умовах стабільного зовнішнього попиту, не дозволив компенсувати негативний вплив високої витратності утримання поголів'я ВРХ, зокрема, у домогосподарствах, та несприятливої епізоотичної ситуації у свинарстві.*

Як наслідок, у ***січні-вересні 2018р****. (п/п)* ***зростання обсягів с/г виробництва*** *становило* ***4,9%*** *(«мінус» 0,7% у січні-вересні 2017р. та «плюс» 2% у січні-серпні 2018р.).*

За підсумком року *очікується на уповільнення зростання с/г виробництва через зниження темпів проведення збиральної кампанії у рослинництві, у тваринництві - в умовах стабільного внутрішнього та зовнішнього попиту, показники діяльності будуть на рівні минулого року. Враховуючи зазначене та кращі, ніж очікувалося, показники врожаю пізніх зернових культур індекс с/г виробництва демонструватиме вищі темпи зростання, ніж очікувалося за попередньою оцінкою.*

«у вересні р/р 2018р. с/г виробництво за рахунок рослинництва продовжувало займати лідируючі позиції серед основних ВЕД»

Рис. 1. Динаміка індексу с/г продукції в цілому та виробництва рослинницької і тваринницької продукції (п/п), у %

Джерело. Держстат

Табл. 1. Сільськогосподарське виробництво, % п/п, р/р

	січень-вересень 2017р.	січень-серпень 2018р.	**січень-вересень 2018р.**	*внесок, в.п. (структура 2017р.)*	**структура виробництва 2017р.**
Сільське господарство, в цілому	*-0,7*	2,0	**4,9**	**-**	**100**
Рослинництво	*-0,8*	3,2	6,9	*5,0*	72,0
Тваринництво	*-0,6*	-0,1	-0,1	*-0,1*	28,0

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

«високі темпи проведення збору врожаю пізніх с/г культур прискорили темпи зростання виробництва рослинницької продукції»

Рослинництво. У січні-вересні 2018р. *(п/п)* відбулося прискорення зростання обсягів **виробництва рослинницької продукції** до **6,9%** *(«плюс» 3,2% у січні-серпні 2018р. та «мінус» 0,7% у січні-вересні 2017р.),* що, в першу чергу, пов'язано з високими темпами проведення збирання врожаю пізніх с/г культур та їх вищою врожайністю *(порівняно з минулим роком)* за рахунок дії сприятливих погодних умов як у період вегетації, так і проведення збору. Зокрема, спостерігаються високі темпи зростання врожаю соняшнику *(зростання на 17,8% станом на 01.10.2018 порівняно з 01.10.2017),* кукурудзи *(у 1,7р.)* та сої *(на 14,5%)*.

Табл. 2. Збирання врожаю рослинницьких культур, % п/п

	Обсяг виробництва		Площа збирання		Урожайність	
	01.10.2017	***01.10.2018***	***01.10.2017***	***01.10.2018***	***01.10.2017***	***01.10.2018***
Зернові та зернобобові культури	-5,3	-0,3	-0,7	3,3	-4,7	-3,4
у т. ч. кукурудза	*-24,7*	*у 1,7р.*	*-2,7*	*20,3*	*-22,6*	*42,6*
Буряк цукровий (фабричний)	-8,9	-2,5	-7,0	-10,8	-2,0	9,3
Ріпак	у 1,9р.	25,3	у 1,7р.	32,3	8,8	-5.6
Соняшник	-4,2	17,8	8,5	2,9	-11,4	14,4
Картопля	2,1	1,5	0,7	-0.2	1,4	1,7
Овочі відкритого ґрунту	0,1	3,4	2,4	-0,5	-2,3	3,9

Джерело. Держстат

«у тваринництві продовжується тривале скорочення виробництва молока, обумовлене проблемами у виробничій діяльності господарств населення»

Тваринництво. У січні-вересні 2018р. *(п/п)* зафіксоване збереження незначного зменшення **обсягів виробництва** - на **0,1%** *(«мінус» 0,1% у січні-серпні 2018р. та «мінус» 0,6% у січні-вересні 2017р.).* Загалом, у січні-вересні у **тваринництві** відбулося:

- скорочення **виробництва молока** – на **2%** *(«мінус» 0,9% у січні-вересні 2017р.),* зокрема, **у господарствах населення – на 2,9%** *(частка у загальному виробництві молока 73,1%).* Низькі закупівельні ціни на продукцію домогосподарств не компенсують високу затратність фінансових та трудових ресурсів на утримання ВРХ, що знижує привабливість даного виду діяльності *(скорочення поголів'я ВРХ на 4,1% станом на 01.10.2018).* Крім того, у с/г підприємствах

спостерігалося уповільнення зростання виробництва **молока до 0,2%**, що, зокрема, обумовлено зниженням вартості молочної продукції на зовнішніх ринка в умовах продовження зростання вартості кормової бази.

Довідково. За даними Держстату за 8 міс. 2018р. (п/п) середні ціни реалізації молока у домогосподарствах були на 22,1% нижчі порівняно з с/г підприємствами. За даними ФАО індекс цін на молочні продукти у вересні 2018р. порівняно з вереснем 2017р. знизився на 32,7 в.п. За даними Держстату за 8 міс. 2018р. (п/п) витрати на виробництво тваринницької продукції зросли на 17,1%, в основному, за рахунок здорожчання кормової бази - середні ціни на зернові культури збільшилися на 14,5%.

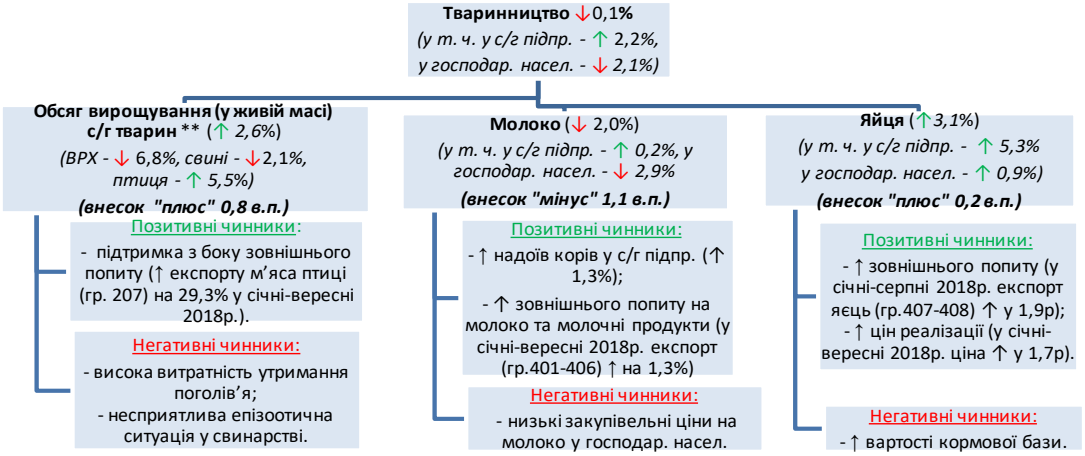
«зростання обсягів вирощування с/г тварин відбувається виключно за рахунок птиці»

- зростання **обсягів вирощування с/г тварин** *(у живій масі)* у с/г підприємствах - на **2,6%** *(«мінус» 0,2% відповідно)* за рахунок **птиці** – на **5,5%** *(«плюс» 4,5% відповідно).* В той час, як у вирощуванні **свиней** та **ВРХ** продовжується скорочення відповідно на **2,1%** *(«мінус» 9,4% відповідно)* та **6,8%** *(«мінус» 0,8% відповідно)* на тлі все ще негативної епізоотичної ситуації у свинарстві та високих фінансових затрат у вирощуванні ВРХ.

Довідково. За даними Держпродспоживслужби за 9 міс. 2018р. було зафіксовано 126 випадків африканської чуми свиней (АЧС) порівняно з 114 випадками за 9 міс. 2017р. За даними Держстату станом на 01.10.2018 порівняно з 01.10.2017 поголів'я птиці зросло на 2,2% (3,2% станом на 01.10.2017), свиней та ВРХ - скоротилося на 4% та 4,1% відповідно (9,3% та 0,5% відповідно). В цілому, за 9 міс. 2018р. (п/п) обсяг реалізації на забій (у живій масі) с/г тварин зріс на 0,3% («плюс» 0,1% за 8 міс. 2017р.).

- зростання **виробництва яєць** в цілому – на **3,1%** *(«плюс» 1,6% відповідно)*, що підтримувалося стабільно високим зовнішнім попитом на продукцію птахівництва.

Специфічні фактори впливу на виробництво тваринницької продукції*

**- дані наведено у % до відповідного періоду попереднього року, кумулятивно (січень-вересень 2018р. (п/п))*
***- дані наведено по с/г підприємствах*
Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

«вплив на динаміку с/г виробництва у січні-вересні 2018р. Донецької обл. становив «мінус» 0,3 в.п., Луганської обл. - «плюс» 0,3 в.п.»

У регіональному розрізі у січні-вересні 2018р. *(п/п)* у 21 регіоні відбулося зростання *(17 регіонів у січні-вересні 2017р.)*. Найвищі темпи зростання були у Луганській обл. – на 16,4% *(«плюс» 8,8% у січні-вересні 2017р.)*, Полтавській обл. – на 16,3% *(«мінус» 11,9%)* та Київській обл. – на 13,8% *(«мінус» 7,4%)* переважно за рахунок зростання обсягів врожаю пізніх с/г культур в умовах вищої їх врожайності порівняно з минулим роком. Скорочення у Запорізькій обл. – «мінус» 18,1% *(«плюс» 2,9% у січні-вересні 2017р.),* Донецькій обл. – «мінус» 10,6% *(«плюс» 12,9% відповідно)* та Одеській обл. – «мінус» 3,9% *(«плюс» 1,4% та «плюс» 1,3% відповідно)* – через зменшення виробництва як рослинницької продукції в більшій мірі, так і тваринницької.

Табл. 3. Регіональний розріз, % п/п

«Найбільше зростання»				«Найбільше падіння/найменше зростання»			
	січень-вересень 2018р.	частка у структурі, 2017р.	внесок, в.п.		січень-вересень 2018р.	частка у структурі, 2017р.	внесок, в.п.
Луганська	16,4	1,8	0,3	Запорізька	-18,1	3,9	-0,7
Полтавська	16,3	5,8	0,9	Донецька	-10,6	3,1	-0,3
Київська	13,8	6,0	0,8	Одеська	-3,9	4,7	-0,2
Черкаська	13,1	5,3	0,7	Дніпропетровська	0,1	6,1	0,02
Житомирська	10,9	4,0	0,4	Херсонська	0,8	4,5	0,01

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

«до кінця 2018р. позитивну динаміку с/г виробництва, в першу чергу, формуватиме рослинницька продукція»

Очікується, що до кінця року спостерігатиметься **уповільнення зростання с/г виробництва** через зниження темпів проведення збиральної кампанії пізніх с/г культур у рослинництві. Тоді, як у тваринництві відбуватиметься вирівнювання ситуації на тлі стабільного зовнішнього та внутрішнього попиту, уповільнення темпів розповсюдження АЧС та реалізації програм державної підтримки галузі тваринництва *(у 2018р. передбачено - 4 млрд. грн., за січень-серпень 2018р. профінансовано 0,5 млрд. грн.).*

Ризиком залишається ескалація військового конфлікту на сході, нова хвиля розповсюдження захворювань тварин, несприятливі погодні умови під час збору пізніх с/г культур.